

βραδύτης, και αὐτὴ ἀκουσία, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δυσαρεστή τοὺς φίλους ἡμῶν. Ἄλλὰ δυνατὸν ἀναγνώσται τινες νὰ εἴπωσι:

— Ἄν κάποτε παρεπονέθημεν, τὸ παράπονον ἡμῶν δὲν ἐξέφραζε μομφὴν ἢ ἀπαρέσκεϊαν ἀλλὰ ἦτο ἀνυπομονησία, ἦτο ἐκδήλωσις τῆς ἐπιθυμίας νὰ λάβωμεν τὸ ταχύτερον τὴν ἀγαπητὴν μας Κλειώ.

Εἰς τοὺς τυχόν οὕτω ἐρμηνεύοντας τὰ παράπονά των — μολονότι ἡμεῖς, σπανιότατα παρέσχομεν παραπόνων ἀφορμὴν, — ἐκφράζομεν τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστήσεις ἡμῶν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐμμέσῳ ἐκδηλώσει τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὸ ἡμέτερον φύλλον.

Τὸ ἄρθρον ἡμῶν ἐγγίζει εἰς τὸ τέλος του, ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται. Ἦδη ἐξεπέμψαμεν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς διεκπεραιώσεως ἡμῶν τὴν Κλειώ, ἐντὸς δεμάτων μικρῶν ἢ μεγάλων. Ἀμαξοστοιχίαι διελαύνουσι ἐπὶ σιδηρῶν τροχιῶν καὶ ἀπάσας τὰς διευθύνσεις τὴν Εὐρώπην· ἀτμόπλοια πυκνὰς τολύπας καπνοῦ ἐκβάλλοντα διασχίζουσι τὰς θαλάσσας· καὶ ἐπὶ τῶν μὲν καὶ ἐπὶ τῶν δὲ ταξιδεῦει ἡ Κλειώ· διέρχεται βουνὰ καὶ κοιλάδας, διαπερᾶ σύνορα κρατῶν, διαπλέει τὰ ὑγρά κέλευθα τοῦ Ποσειδῶνος, ἀφικνεῖται μέχρι τῆς κατοικίας ὑμῶν· παρὰ τὴν ἐστίαν, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ λαμπτήρος, κύκλος ἐκ κεφαλῶν, κεφαλῶν πάσης ἡλικίας, ἀπὸ τῶν βοστρυχωδῶν τῶν ἐγγόνων, μέχρι τῶν λευκοτρίχων τῶν πάππων, κύπτει ἐπὶ τοῦ πρὸ μικροῦ φθάσαντος περιοδικοῦ.

Τὸ ἔργον ἡμῶν περατοῦται μετὰ τῆς διανομῆς τοῦ φύλλου ὑπὸ τοῦ ταχυδρομικοῦ διανομέως. Ἀπὸ τοῦδε ὅμως ἄρχεται τὸ ὑμέτερον, ἀγαπητοί ἀναγνώσται.

Τὸ ἡμέτερον συνίσταται εἰς τὸν καταρτισμὸν περιοδικοῦ δυναμένου εὐπροσώπως ν' ἀντιπαραβληθῇ πρὸς τὰ ἄριστα τῶν εὐρωπαϊκῶν, ὡς πολλάκις ἀνωμολόγησαν τοῦτο καὶ ἡ δημοσιογραφία καὶ οἱ γινώσται τῶν ὁμοίων δημοσιευμάτων καὶ δυνάμενοι νὰ συγκρίνωσι· συνίσταται εἰς τὴν φιλότιμον προσπάθειαν νὰ διαδώσωμεν εἰς τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενεῖας καλλιτεχνικὸν φύλλον, ποικίλον, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸ πολυμερές ἐνδιαφέρον πάσης τάξεως ἀναγνωστῶν, φύλλον διδάσκον καὶ τέρπον, εἰσάγον ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν στέγην τὰ σπουδαιότατα ἐκ τῶν ἔργων ἅτινα κατεργάζεται τὸ σπουδαστήριον τοῦ συγγραφέως, τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου, τὸ ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον τοῦ φυσικοῦ ἢ τοῦ χημικοῦ. Τοιοῦτο τὸ ἡμέτερον ἔργον.

Τὸ δὲ ὑμέτερον; Τὸ ὑμέτερον εἶνε ἀκοπώτερον, ἀπλούστερον, εὐαρεστότερον.

Θέλετε, ἀγαπητοί ἀναγνώσται, ὡς φίλοι τῆς Κλειῶς νὰ βοηθήσετε αὐτὴν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς; Προμηθεύσατε αὐτῇ νέους φίλους. Οὐδεὶς ἐκ τούτων θὰ σᾶς μεμφθῇ, τούναντίον ὅλοι θὰ σᾶς ἐκφράσωσι τὰς εὐχαριστίας των διότι εἰσηγάγετε τὴν Κλειώ εἰς τὴν βιβλιοθήκην των. Ἄν λοιπὸν φίλος τις ὑμῶν ζητῇ ν' ἀναγινώσκῃ ἐκάστοτε ἀνεξόδως τὸ φύλλον δώσατέ του νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ ἐκδοσις τοιούτων ἔργων ἀπαιτεῖ μεγάλας δαπάνας, ἀφ' οὗ δ' ἔνεκα πολλῶν λόγων ὁ κύκλος τῶν ἑλλήνων συνδρομητῶν δὲν δύναται νὰ φθάσῃ τὰς δεκάδας χιλιάδων, ὡς παρ' ἄλλοις ἔθνεσι, οἱ δυνάμενοι ἐκ τῶν παρ' ἡμῶν νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ἀξίαν καὶ χρησιμότητα οἰκογενειακῶν δημοσιευμάτων οἷα ἡ Κλειώ, ὀφείλουσι νὰ μὴ ὑπεκφεύγωσιν ὑποχρεώσεις τινὰς, αἰτινες ὑφ' ἃς περιστάσεις διατελούμεν οἱ Ἕλληνες, λαμβάνουσιν ἠθικὸν καὶ ἐθνικὸν χαρακτῆρα.

Οἱ συνδρομηταὶ ἡμῶν πρέπει νὰ θεωρῶσιν ἑαυτοὺς μέλη μιᾶς εταιρείας διακλαδουμένης πανταχοῦ ὅπου λαλεῖται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα· τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποτελεῖ ἡ διεύθυνσις μετὰ τῆς συντάξεως· αὐτὴ ἐργάζεται καὶ μοχθεῖ· οἱ δὲ μέτοχοι ὀφείλουσι νὰ πολλαπλασιάσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν, μεριμνῶντες περὶ τοῦ κοινοῦ ἔργου· τὸ κέρδος δ' αὐτῶν ἔσται διπλοῦν· οὐ μόνον θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν κραταίωσιν καὶ ἐπιμακρὸν διατήρησιν ἐθνωφελοῦς συγγράμματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἑλλειψις θὰ προσῆπτε μῶμον εἰς τὴν ἑλληνικὴν φιλομουσίαν καὶ καλαισθησίαν, ἀλλ' ἐπερχομένης ἀκμῆς καὶ προκοπῆς τοῦ περιοδικοῦ καὶ παντοίας αὐτοῦ βελτιώσεως, κατὰ τὴν ἀρχὴν ἣν ἔχομεν νὰ δίδωμεν πάντοτε περισσώτερον τοῦ ὅ,τι λαμβάνομεν, ἡ Κλειώ θ' ἀξίξῃ διπλασίως τῆς συνδρομῆς αὐτῆς ἥτις θὰ μείνῃ ἀμετάβλητος· εἶνε ὡς νὰ ἐλέγομεν ὅτι ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς εταιρείας ἡμῶν θὰ διπλασιασθῇ· ὁ συνδρομητῆς θὰ κερδίξῃ ἑκατὸ τοῖς ἑκατόν.

Ἡμεῖς ἐκτελοῦμεν προθύμως καὶ καρτερικῶς τὸ ἡμέτερον ἔργον· ἔχομεν δὲ δι' ἐλπίδος ὅτι οἱ φίλοι ἡμῶν, τὰρα ὅτε ἔμαθον τοὺς κόπους, τὰς πολυμερεῖς μερίμνας, τὴν ἔντασιν τῆς δραστηριότητος, τὰς δαπάνας ἅτινας ἀπαιτεῖ ἡ ἐκδοσις ἔργου οἷον ἡ Κλειώ, ναί, ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι καὶ οἱ φίλοι ἡμῶν θὰ ἐκτελέσωσι τὸ κατ' ἑαυτοῦς.*)

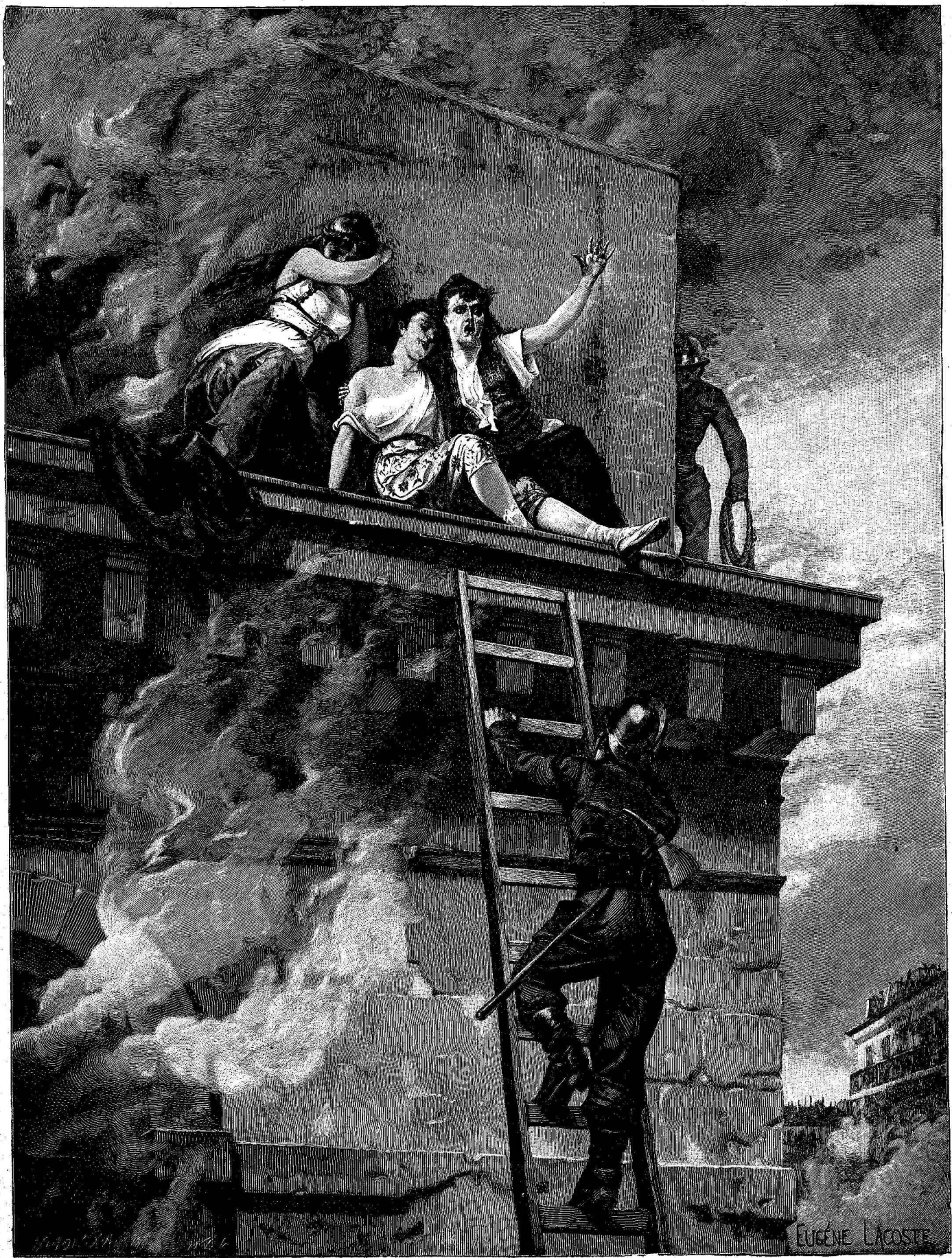
A.

*) Αἱ ἐν τοῖς προηγούμενοις ἀριθμοῖς δημοσιευθεῖσαι μετὰ τοῦ ἄρθρου τούτου εἰκόνες παριστᾶσι πιστῶς τὰ ἐν Λειψία τυπογραφείᾳ τῶν C. G. Naumann καὶ W. Drugulin.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΑ.

Α ἔμαδες; θρίαμβος ὀλοσχερῆς τῆς τέως Ἀντιπολιτεύσεως, πανωλεθρία τῆς κυβερνήσεως. Ὁ κ. Τρικούπης μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπροσδόκητον ἀλλὰ φοβερὰν καταδικαστικὴν ἐτυμηγορίαν, ἥτις ἐξήλθεν ἐκ τῶν καλπῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑπέβαλε τῷ βασιλεῖ τὴν παραίτησίν του, αὐθιμερὸν δ' ἐκλήθη εἰς τ' ἀνάκτορα ὁ κ. Θ. Δηλιγιάννης, εἰς δὲ ἀνετέθη ὁ σχηματισμὸς νέου ὑπουργείου. Ἐπρεπε νὰ εἶχα καὶ καιρὸν καὶ διάθεσιν καὶ χαρτὶ διὰ νὰ σοῦ περιγράψω λεπτο-

μερῶς, ποῖαν ἀνατάραξιν, ποῖα οἰκογενειακὰ δράματα ἐγκρόπτει ἐν Ἑλλάδι μία μεταβολὴ ὑπουργείου. Οἱ μὲν μετὰ τὴν ἀγαλλίασιν τῆς νίκης, αἰσθάνονται ἤδη αἰσθημα ἀναπαύσεως καὶ ἀσφαλείας ὡς ὁ ναύτης, ὅστις μετὰ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς κακουχίας τῆς τρικυμίας ἀγκυροβολεῖ ἐν ἡσυχῇ ὄρμῳ. Οὗτοι εἶναι οἱ τέως ἀντιπολιτευόμενοι, οἱ φίλοι τῆς νέας κυβερνήσεως, δι' οὓς προορίζονται αἱ θέσεις καὶ αἱ παροχαί. Οἱ ἄλλοι, οἱ ἡττημένοι, ἐκδιώκονται ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, καὶ

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΝ.

Κατὰ ἔλαιογραφίαν τοῦ Eugène Lacoste.

εύρισκονται διὰ μᾶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἄνευ ἐπαγγέλματος, ἄνευ πόρου· καὶ τὸ μέλλον, μέλλον ὕπερ δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ καὶ τέσσαρα καὶ ὀκτῶ ἔτη παρίσταται σκοτεινὸν καὶ ἀπελπὶ εἰς τὰ τεθλιμμένα βλέμματά των, τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν θὰ πεινώσιν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς ἀπολύσεώς των!

Εὐκόλως λοιπὸν ἐννοεῖς μετὰ ποίας ψυχικῆς ἐντάσεως παρακολουθεῖται ὁ σχηματισμὸς νέου ὑπουργείου ἐν Ἑλλάδι, καὶ ποῖαι ἐλπίδες, ἀνησυχία, ἀπελπισία, ἀγαλλιάσεις καταλαμβάνουσι τὰ δύο στρατόπεδα, εἰς ἃ εἶνε διηρημένη ἡ Ἑλλάς. Τὴν φορὰν ταύτην τὸ ἐνδιαφέρον ἐξίκετο εἰς ὄξύτατον σημεῖον διότι τὸ τεχνηθὸν ἐνεκυμονεῖτο ἐπὶ ὀκτῶ περιήπου ἡμέρας ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ κ. Δηλιγιάννη. Ποῖαι συγκινήσεις κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο καὶ πυρετώδεις ἀνυπομονησῖαι, καὶ προσδοκίαι ἀγωνιώδεις καὶ ὕπνοι τεταραγμένοι ἐκείνων ἐκ τῶν βουλευτῶν εἰς ᾧν τὸ ὄνειρον περιήπτατο ἤδη τὸ ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον, γλυκεῖα πραγμάτων μακρᾶς, φλογερᾶς φιλοδοξίας.

Ἐπὶ τέλος, τῇ 23. Ὀκτωβρίου (π.) τὸ νέον Ὑπουργεῖον ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ ἠρκίσθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ τηλεγραφὸς αὐτοστιγμὴ ἀνέλαβε νὰ διαφημίσῃ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπουργῶν, παραμορφῶν καὶ ἀκρωτηριάζων αὐτὰ κατὰ τὴν συνήθειάν του. Τὸ νέον ὑπουργεῖον ἀποτελοῦσιν οἱ κ. κ. Θεόδωρος Δηλιγιάννης, πρωθυπουργός, ὑπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ προσωρινῶς τῶν Στρατιωτικῶν, Λεωνίδας Δεληγεώργης ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν, Κωνσταντῖνος Καραπάνος, ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν, Ἀχιλλεὺς Γεροκωστόπουλος ὑπουργός τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, Ἀλέξανδρος Ζαΐμης, ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης καὶ Κωνσταντῖνος Κουμουνδούρος ὑπουργός τῶν Ναυτικῶν.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο μολονότι ἀποτελεῖται ὑπ' ἀνδρῶν τὸ πρῶτον ἀνερχομένων εἰς τὸ πολιτικὸν ἀξίωμα, πλὴν τοῦ κ. Θ. Δηλιγιάννη, ὅστις ἐχρημάτισεν ἤδη καὶ ὑπουργός καὶ πρωθυπουργός, ἐν τούτοις περιλαμβάνει τρία πρωθυπουργικά ἄλλοτε ὀνόματα, τὰ τοῦ Δεληγεώργη, Κουμουνδούρου καὶ Ζαΐμη· καὶ ὁ μὲν νῦν ὑπουργός τῶν ἐξωτερικῶν εἶνε ἀδελφός τοῦ Ἐπαμεινώνδα Δεληγεώργη, οἱ δὲ τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης εἶνε υἱοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου καὶ τοῦ Θρασυβούλου Ζαΐμη. Περιέργον εἶνε ἐπίσης ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο περιέχει δύο μπατζανάκηδες, συγγάμβρους, διότι οἱ κ. κ. Δεληγεώργης καὶ Καραπάνος εἶνε γαμβροὶ τοῦ ἄλλοτε ἐν Κωνσταντινουπόλει νῦν δὲ ἐν Παρισίοις διαμένοντος βαθυπλοῦτου ὁμογενοῦς, κ. Χρηστάκη Ἐφέντη Ζωγράφου.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἠρκίσθη τὸ νέον ὑπουργεῖον εἰς ἐπλεον εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς τὸ θωρηκτὸν «Σπέτσαι» ἀφικόμενον ἐκ Γαλλίας. Τὸ περικαλλές καὶ πελώριον σκάφος ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῶν πληρωμάτων τῶν λοιπῶν πολεμικῶν πλοίων δι' ἐνθουσιωδῶν ἀνευφημιῶν, εἰς ἃς συνηνώθησαν αἱ κραυγαὶ πλήθους λαοῦ ἀναμένοντος τὴν ἀφιξίν αὐτοῦ ἐντὸς λέμβων καὶ ἀπὸ τῆς προκυμαίας: Ἐκτοτε ἤρχισεν ἀληθὲς προσκύνημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· καθ' ἑκάστην ἄνδρες γυναῖκες, παιδία, πάσης τάξεως ἀπὸ τοῦ βασιλέως, τοῦ πρώτου πρωθυπουργοῦ, καὶ τῶν ὑπουργῶν μέχρι τῶν κοινοτέρων χειρωνάκτων. Πάντες

περιεργάζονται αὐτὸ μετ' ἐνδιαφέροντος, μετὰ στοργῆς, καὶ εἶνε ὑπερήφανοι πατοῦντες ἐπὶ τοιούτου ἰσχυροῦ κολοσσοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ κυματίζει ἡ Ἑλληνικὴ σημαία. Ἡ ἰδέα τοῦ Θεμιστοκλέους ὅτι ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος ἐγκεῖται εἰς τὰ ξύλινα τείχη εἶνε σήμερον πεποιθησὶς τοῦ ὄλου ἑλληνικοῦ, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι τὰ ξύλινα τείχη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν μετεβλήθησαν εἰς σιδηρὰ καὶ χαλύβδινα· ὑπὲρ πάντας ὅμως τοῦτο αἰσθάνονται οἱ θαλασσοχαρεῖς ἡμῶν ναυτικοί, τῶν ὁποίων ἡ ἀγαλλίασις ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοιούτου ἰσχυροῦ θωρηκτοῦ ἐνός ἐξ ἐκείνων, ἅτινα θὰ καταστήσωσιν ἀξιομαχὸν τὸν στόλον ἡμῶν, ἐξεδηλοῦτο ἐν συγκινητικωτάτῃ ἀφελείᾳ· αἱ τυλώδεις χεῖρες τῶν ἀτρομήτων θαλασσινῶν ἐδώπευον περιπαθῶς τὸ προσφιλὲς σκάφος, ἀναφωνήσεις δ' ἀγάπης ὡς πρὸς ζωντανὸν ὄν ἐξήρχοντο ἐκ τῶν στομάτων των, ἐν ᾧ δάκρυα διηυλάκουν τὰς ἡλιοκαεῖς παρεΐας των!*)

Προχθὲς μετέβην εἰς τὸ κεντρικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν ὅπως ἴδω τὰ θαυμάσια ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, ἅτινα εὐρέθησαν κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς εταιρείας ἐνεργηθείσας ἀνασκαφάς, ἐν Ῥαμνουντι ἐπὶ τῆς ἀπὸ Μαραθῶνος εἰς Ὠρωπὸν ὁδοῦ. Πλὴν τμημάτων τινῶν τοῦ βάρου τῆς Νεμέσεως, μικρῶν τινῶν κεφαλῶν, κεφαλῆς ἵππου καὶ συντριμμάτων ἀνδρῶν ἀγαλμάτων, ἔργων τῆς σχολῆς τοῦ Φειδίου ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ Φειδίου, ἀνεκαλύφθη ἀληθὲς μουσεῖον. Ἐν πρώτοις μεγαλοπρεπὲς καὶ περικαλλὲς ἀγαλμα τῆς Θέμιδος, ὑπερφυσικοῦ μεγέθους καλῶς διατηρούμενον, οὐ ἐλλείπουσι μόναι αἱ χεῖρες. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνήκον εἰς τὴν τετάρτην ἢ τὰς ἀρχὰς τῆς τρίτης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἀποτελεῖ τὸν μαργαρίτην τοῦ Μουσεῖου, ὅπερ ἐν τούτοις εὐμορεῖ ἐξόχων πλαστικῶν ἔργων. Τὸ πρόσωπον τῆς θεᾶς ἐκφράζει γλυκύτητα καὶ εὐγένειαν ἡθους, ἐμποιεῖ δ' ἐξαισίαν ἐντύπωσιν, Παρεκτὸς τοῦ ἀριστοτεχνήματος τούτου ἀνευρέθη καὶ ἀγαλμα τῆς Ἰερείας τῆς Θέμιδος, ἀγαλμα ἐφήβου, ἔργον τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ἀμφότερα καλῶς διατηρούμενα.

Ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι ἐνδιαφέρεσαι διὰ τ' ἀρχαιολογικὰ σοὶ λέγω ἐν παρόδῳ ὅτι ἀνευρεθείσης ἐν Θορικῷ ὀρικῆς ἐπιγραφῆς, ὁ ἀνευρῶν αὐτὴν κ. Ἀντωνάκοπουλος ὑπάλληλος τῆς μεταλλουργικῆς τοῦ Λαυρείου Ἐταιρείας προσέβη εἰς νέας ἐρεῦνας, ἀνεῦρε δὲ προϊστορικὸν τάφον, ὃν ἀνεκήρυξεν ὡς τάφον τοῦ Οἰδίποδος. Περί τοῦ ζητήματος τούτου ἤρχισε σφοδρὰ συζήτησις ἐν ταῖς ἐφημερίσι καὶ τοῖς περιοδικοῖς, ὅταν δὲ λήξῃ, θὰ διπλώσω εἰς δέμα ὅλα τὰ γραφέντα καὶ θὰ σοὶ τὰ στείλω. Τὸ περιέργον εἶνε ὅτι ἀμφότεραι αἱ μερίδες καὶ ἡ παραδεχομένη ὅτι ἐν τῷ παρὰ τὸ Λαύριον Θορικῷ ἐτάφη ὁ Οἰδίπους καὶ ἡ ἑτέρα, ἡ φρονούσα ὅτι ἐξ ἀπασῶν τῶν περὶ ταφῆς τοῦ Οἰδίποδος παραδόσεων, αὕτη εἶνε ἡ μάλιστα ἀπίθανος, στηρίζονται ἐπὶ χωρίων τοῦ Σοφοκλέους, καὶ εἰδικῶς ἐπὶ χωρίων τοῦ Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῶν· ὥστε, ὡς βλέπεις, δὲν εἶνε μόναι τὰ χωρία τῶν Γραφῶν, οὐδὲ τὰ ἐδάφια τῶν νόμων, τὰ ἐπιδεχόμενα διπλῆν ἐρμηνείαν καὶ ἄγοντα εἰς θεολογικὰς ἢ δικονομικὰς περιπλοκάς.

Ἴσως δὲν ἐφθασεν ἀκόμη μέχρι σοῦ ἡ εἰδησις τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωάννου Ἰσιδωρίδου Σκυλίση, ἀποθανόν-

*) Σημ. τῆς Δ. Ὁραϊαν Εἰκόνα τοῦ θωρηκτοῦ «Σπέτσαι» δέλομεν δημοσίευσιν εἰς ἐν τῶν προσεχῶν τευχῶν τῆς «Κλειοῦς.»

τος πρό τιος ἐν Μόντεκάρλο, ὅπου διέτριβε ταξιδεύων, ἔνεκα τῆς πασχούσης υγείας του.*) Τὸν Σκυλίσην, ἐνθυμῆσαι, ἐγνωρίσαμεν ἀμφότεροι ἄλλοτε ἐν Εὐρώπῃ, ὅποτε ἐξέδιδεν ἐν Παρισίοις τὰ «Μυρία ὄσα». Ἐνθυμῆσαι τὸ γλυκὸ καὶ προσηγνὸς τοῦ ἀνδρός, τὴν χάριν καὶ εὐφυΐαν τοῦ λόγου του, τὴν γνησίαν μετριοφροσύνην του — διότι ὑπάρχει καὶ ψευδής, ὡς γνωρίζεις, ὁμολογούσα ἀδυναμίαν τινὰ καὶ ἀνικανότητα ἀλλ' ὅπως ὑποδείξῃ αὐτὴν ὡς ἰδιοτροπίαν ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἔχουσιν οἱ μεγάλοι, οἱ ὑπέροχοι ἄνδρες, ὑπάρχει δὲ καὶ εἶδος ἐγαῖσμου συνιστάμενον εἰς τὴν ὁμολογίαν ἐλλείψεων — ἐνθυμῆσαι λοιπὸν τὴν μετριοφροσύνην του, ἣτις καθίστα ἀκόμη προσφιλέστερα τὰ χαρίσματα τούτου.

Μολονόνι ἀναπαρήγαγε μᾶλλον ἢ παρήγαγεν ὁ Σκυλίσην, ἐν τούτοις ἢ τε ἀναπαραγωγὴ καὶ ἡ παραγωγὴ αὐτοῦ διακρίνεται διὰ τὸ ἄβρον, τὸ γλαφυρόν, τὸ καλλιτέχνην αὐτῆς. Ὁ Σκυλίσην εἶτε μετέφραζε εἶτε ἔγραφε, εἶτε ποιῶν εἶτε πεζογραφῶν ἦτο καλλιτέχνης· τὸ ὕφος του, οἱ στίχοι του εἶνε πλήρεις μελωδίας. Ἡ Μοῦσά του δὲν ἔσχε θορυβώδη δημοτικότητα, ἀλλ' εὗρε διασώτας εἰς πάντα τὰ στράματα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Πολλὰ ποιήματα καὶ ἀσμάτια του τραγωδοῦνται ἀπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἤδη δεκατηρίδων μέχρι σήμερον, ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἐνθυμῆσαι τῆς Μυρτιάς τὸ τρα-

*) Δεπτομερῆ βιογραφίαν καὶ εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου Σκυλίσην ἐδημοσίευσεν «ἡ Κλειώ», τὴν ὁποίαν ὁ σεβαστὸς καὶ διεπρεπὴς λόγιος πολλάκις ἐτίμησε διὰ τῆς συνεργασίας του, ἐν τῷ 23 τεύχει τοῦ ἔτους 1888.

γοῦδι, μὲ τὴν μονότονον καὶ μελαγχολικὴν μελωδίαν του, τὸ ὁποῖον ἐτραγωδοῦσαμεν δεκαετῆ παιδία;

Τῆς Μυρτιάς τὸ τραγοῦδι θὰ ψάλλω,
εἶναι, φίλοι, σκοπὸς θλιβερός, . . .

Φεῦ πόσον μακρὰν εἶνε τὰ ἔτη ἐκεῖνα, καὶ πῶς δὲν ἐπανερχονται πλέον! — Ὁ Σκυλίσην κατὰ τὸ γῆρας του ἦτο ἰσχνός, εὐδυτενῆς γέρων, μὲ μακροὺς ὄστεώδεις δακτύλους καὶ κνήμας λεπτάς. Μετὰ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐγκατάστασίν του εἰργάζετο φιλοπονάτατα, συγγραῶν πραγματείας παντοῦ περιεχομένου, ἠθικοῦ, κοινωνικοῦ ἢ φιλολογικοῦ. Ἀληθὲς ἐντρύφημα, ὅπερ ἐπὶ πολὺ δὲν θὰ λησμονήσωσιν αἱ Ἀθῆναι, ἦσαν τὰ ἐν Συλλόγοις ἀναγνώσματα αὐτοῦ. Ἡ φυσικότης τῆς ἀπαγγελίας του, τουτέστι τὸ ἐντεχνον αὐτῆς — διότι εἰς πολλὰ πράγματα τὸ φυσικὸν δὲν προέρχεται φυσικῶς ἀλλ' ἀποκτάται μετὰ διδασκαλίαν καὶ κόπον πολὺν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἡ φυσικὴ ἠθοποιῶν καὶ ἀπαγγελία τῶν ὑποκριτῶν τοῦ θεάτρου — ἡ δεξιότης μεθ' ἧς ἐξῆρε καὶ ἐτόνιζε τὴν λέξιν, τὴν συλλαβὴν, δι' ἧς ἠθέλε νὰ ἐκφράσῃ τι καὶ δι' ἧς τὸ ἐξέφραζε ὅσον λεπτὴ καὶ ἂν ἦτο ἡ ἐπιζητούμενη ἀπόχρωσις, ἡ ἄρρητος ἐκείνη χάρις δι' ἧς περιέβαλλε τὰς ιδέας του, πυκνότερον καὶ ἐκλεκτόν προσεῖλκυε πάντοτε ἀκροατήριον. Μία κίνησις τῆς χειρός, κλίσις τις τῆς κεφαλῆς ἢ παράτασις τῆς φωνῆς ἐν τῇ ἐξαγγελίᾳ λέξεως ἤρουν ὅπως δροσερὸς εὐθυμος γέλωσ πληρώσῃ τὴν αἰθούσαν. Οἱ ἀκροαταὶ του ἐκρέμαντο ἐκ τῶν χειλέων του. Φεῦ! τὸ χαριτωμένον ἐκεῖνο στόμα ἐκλείσθη διὰ παντός! . . .

Ἐν Ἀθήναις.

Παρεπίδημος.

ΕΑΡΙΝΑ ΚΥΜΑΤΑ.

Μυθιστόρημα ὑπὸ IBAN ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ.

(Συνέχεια.)

«Γνωρίζετε, Μαρία Νικολάγεβνα», ἤρχισεν ὁ Σανὶν «ὅτι ἕκαστος τὸ πρόσωπον τῆς ἑρωμένης του θεωρεῖ ὡς τὸ ἁραιότερον· ἀλλ' ἡ μνηστὴ μου εἶνε πραγματικῶς ἁραία.»

«Πραγματικῶς; καὶ τίνος ῥυθμοῦ εἶνε ἡ καλλονὴ τῆς; Ἰταλικὸς ἢ ἀρχαίου κλασσικοῦ ῥυθμοῦ;»

«Ναί, ἔχει πολὺ κανονικὰ χαρακτηριστικά.»

«Δὲν ἔχετε μάζῃ σας καμίαν προσωπογραφίαν τῆς;»

«Ὅχι.» (Τότε δὲν ὑπῆρχον εἰσέτι φωτογραφία, καὶ ἡ Δαγεροτυπία εἶχε μόλις πρὸ μικροῦ ἐφευρεθῆ.)

«Ποῖον εἶνε τὸ ὄνομά τῆς;»

«Τζέμια.»

«Καὶ τὸ ἰδικόν σας ὄνομα;»

«Δημήτρις.»

«Καὶ τὸ πατρωνυμικόν σας;»

«Παύλοβιτς.»

Νὰ σὰς πῶ, Δημήτρι Παύλοβιτς, εἶπεν ἡ Μαρία Νικολάγεβνα μὲ τὸ αὐτὸ ἀφελὲς ὄφρος, «μοῦ ἀρέσκετε. Πρέπει νὰ εἰσθε πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Δότε μου τὸ χέρι σας. Θέλω νὰ εἰμεδα φίλοι.»

Ἐθλίψῃ τὴν χεῖρα τοῦ Σανὶν δυνατὰ μεταξὺ τῶν ἁραιῶν, λευκῶν καὶ ἰσχυρῶν δακτύλων τῆς. Ἡ χεὶρ αὐτῆς δὲν ἦτο πολὺ μικροτέρα τῆς ἰδικῆς του — ἀλλὰ πολὺ θερμότερα, εὐκαμπιότερα, μαλακωτέρα καὶ ὅπως εἶπεν ζωντανωτέρα.

«Ξέρετε, ποῖα ἰδέα μοῦ κατέβη τώρα ἔξαφνα;»

«Ποῖα;»

«Ἀλλὰ δὲν θὰ σὰς κακοφανῇ; ὄχι; εἶνε ἡ μνηστὴ σας, λέγετε; Ἀλλὰ ἦτο . . . ἀπαραίτητος ἀναγκαῖον; . . .»

Ὁ Σανὶν συνέσπασε τὰς ὀφρῆς.

«Δὲν σὰς ἐννοῶ, Μαρία Νικολάγεβνα.»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἤρχισεν νὰ γελᾷ πολὺ σιγά, ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔρριψεν ὀπίσω τὴν κόμην, ἣτις εἶχε πέση μέχρι τῶν παρειῶν τῆς.

«Τῇ ἀληθείᾳ, εἶνε θελκτικώτατος,» εἶπεν ὡσεὶ ὄνειροπολοῦσα καὶ σχεδὸν ἀφηρημένη. «Ἀληθινὸς ἰσπότης! Κ' ἔπειτα σοῦ λέγουν πῶς δὲν ὑπάρχουν ἰδανικοὶ ἄνθρωποι 'ς τὸν κόσμον!»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ὠμίλει διαρκῶς ῥωσιστὴ, καὶ μάλιστα ἐν τῇ καθαρᾷ, τῇ γνησίᾳ ῥωσικῇ ὡς ὁμιλεῖται ἐν Μόσχᾳ — τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ, οὐχὶ τῶν σαλωνίων.

«Θὰ ἀνετράφητε βέβαια 'ς τὴν πατρίδα, εἰς θεοσεβῆ καὶ πατριαρχικὴν οἰκογένειαν. Ἀπὸ ποῖον κυβερνεῖον εἰσθε;»

Ἀπὸ τὸ κυβερνεῖον Τούλα.»

«Ἄ, τότε λοιπὸν εἴμαστε συντοπίτες. Ὁ πατέρας μου — ξέρετε δά, ποῖος ἦταν ὁ πατέρας μου;»

«Μάλιστα, ξέρω.»

«Ἦτο 'ς τὴν Τούλα γεννημένος . . . Ἦτον «Τουλιάκος», λοιπὸν καλὰ.» (Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐπρόφερε τὴν ῥωσικὴν λέξιν ἣτις σημαίνει «καλὰ» ἐξεπίτηδες μὲ τὴν γνησίαν προφορὰν τοῦ λαοῦ: *кешшо* ἀντὶ *хорошо*.) «Ἀλλὰ τώρα εἶνε καιρὸς νὰ μιλήσουμε γιὰ δουλειᾶς.»

«Δηλαδή . . . γιὰ δουλειᾶς — τί ἐννοεῖτε μ' αὐτό;»

Ἡ Μαρία Νικολάγεβνα ἐκάμυσε τοὺς ὀφθαλμούς.

«Ἀλλὰ διατὶ ἤλθετε λοιπὸν ἐδῶ;»

Ὁσάκις ἐκλειεν ὀλίγον τι τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ βλέμμα τῆς προσελάμβανε φιλοφρονεστάτην καὶ συγχρόνως χλευαστικὴν ἐκφρασιν· ἀλλ' ὁσάκις τοὺς ἠνοιγεν, ὀργίλον τι καὶ ἀπειλητικὸν ἐνυπῆρχεν